

HIIU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2018. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve.....	6
2.3 Projektid	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	9
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	9
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	11
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:	12
2.4.4 Erialahariduse omandamine	12
2.4.5 Töötajate tunnustamine	12
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	13
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.	13
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	14
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	14
3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused	14
3.1.1 Raamatu komplekteerimine.....	16
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	16
3.1.3 Auviste komplekteerimine	16
3.2 inventuurid, mahakandmised	16
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	17
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	17
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	18

4.3 RVL teenindus.....	19
4.4 Laste- ja noorteteenindus	20
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	20
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	20
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	21
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	22
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	23
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	24
4.6.1 kohalikul tasandil	24
4.6.2 riiklikul tasandil.....	27
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	27
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	28
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	28
4.9 Andmebaasid.....	29
5. 2019. aasta tegevused	30
LISA 1. Personali koolitus	31
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	31
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	32
LISA 4. Laste ja noorteüritused	32
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	41

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/li nna nimi	Elanike arv (01.12.1 7)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukogu de arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Hiiu	9583	1	6	2	2	10

1. Põhilised tegevussuunad (rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine, RaRS § 5(5) 3).

2018. aasta Hiiu Valla Raamatukogus:

- Perspektiivis on nime muutus, kuna enam pole olemas Hiiu valda, aga omavalitsus plaanib maakonnas enne korrastada raamatukogude võrku ja alles siis viia sisse muudatused maakonnaraamatukogu põhimäärusesse.
- Viisime majast välja (kooli ja eakate päevakeskusesse) kirjaniketuuri; viisime noorteprojekti „Kunst raamatukokku“ raames läbi klaasitöötoad kunstigaleriis koostöös kohaliku klaasikunstnikuga. Külastasime Hiiumaa lasteaedu ja viisime neile kinkeraamatud „Pisike puu“.
- Erasmus+ programmi kaudu oli Hiiu Valla Raamatukogul toetus töötajate pädevuse tõstmiseks.
- Teine rahvusvaheline projekt oli NordPlus Adult programmis „*CreaTeams in Libraries*“, mille raames ehtasime partneritega üles raamatukogudevahelist võrgustikku ja tegime väikseid ühisprojekte. Partnerid olid Eestist, Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist, Taanist ja Islandilt.
- Seostasime oma üritused nii palju kui saime Eesti Vabariik 100ga. Lisaks kohalikele üritustele toimus meil kohtumine 40-50 lätlasega, kellega koostöös viisime läbi Eesti-Läti rahvusvahelise luuleürituse, kus oma luulet esitasid eestlane Liis Ristal ja lätlane Daina Sirma.
- Kohalikest projektidest oli suurim noorte kunstiprojekt „Kunst raamatukokku“, mis oli osa Tallinna Keskraamatukogu poolt algatatud projektist. Selle raames saime rahastust

vahendite soetamiseks (ostsime klaaskapi näituste eksponeerimiseks) ja töötubade korraldamiseks. Aasta jooksul toimus mitmeid noorte autorite näituseid.

- Kõrgessaare haruraamatukogu - aprillis tehti ruumides sanitaarremont, mis muutis raamatukogu oluliselt heledamaks ja hubasemaks, aasta lõpul sai raamatukogu uue fotoaparaadi tegevuste selgeks jäädvustamiseks. Olulisemad sündmused olid Raimo Pullati loeng teemal “18. sajandi söök - jook ja kombed”, kohaliku harrastusluuletaja Maie Jõgi esinemine ja Täiskasvanud Õppija Nädala raames toimunud ringkäik “Hiiu luule radadel Kõrgessaare kandis”.

Maakonna raamatukogude tegevustes võib 2018. aasta osas esile tuua

- Emmaste raamatukogu tähistas erinevate sündmustega 100. aastapäeva.
- Käina raamatukogu 2018. aasta tegevused oli suunatud suuresti kultuuripärandi aastale ja EV 100 üritustele. Huvilised said osaleda erinevatel üritustel Hiiumaa toidu ja kunsti nädala-, raamatukogupäevade -, TÕN-i - ja Põhjamaade kirjanduse nädala raames. Üks suurem ettevõtmine 2018. aastal oli ERÜ maaraamatukogude sektsiooni poolt väljakuulutatud üleskutse „Kingitus Eesti riigile - 100 tundi ettelugemist“. Sellega liitusid koolid, raamatukogud, lasteaiad, külaseltsid, huviringid jt ning lisaks palju lugejaid. Hiiumaal loeti erinevates kohtades kuulajatele ette kokku üle 20 tunni. Eesmärk populariseerida eesti autorite uuemat loomingut, tugevdada sidet lugeja ja raamatukogu vahel ning teha koostööd erinevate asutuste vahel, täitus igati.

2018. aastal osalesid raamatukogud valla uue arengukavale sisendi andmisel. Väiksemates kogukondades on raamatukogudel oluline positsioon, raamatukogusid hinnatakse kõrgelt ning kohaliku kogukonna liikmed teevad hea meelega koostööd raamatukogude töötajatega ning teevad ettepanekuid raamatukogude töös kaasaraäkamiseks (Käina, Hellamaa, Kõrgessaare nt). Kärddlas on sarnast tulemust keerulisem saavutada, konkureerivaid kultuurse ajaveetmise võimalusi on oluliselt rohkem.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Hiiumaal ei toonud haldusjaotus kaasa sisulisi muudatusi raamatukogude võrgus ja igapäevatoös – kui eelnevalt oli Hiiumaal neli valda, siis nüüd on üks vald ja 5 osavalda ning raamatukogud toimivad osavaldade hallatavate asutustena.

-

- Raamatukogude lahtiolekuajad jäid samaks peale Kõpu teeninduskoha, mis sügisest alates on avatud kahel päeval nädalas kokku 6 tundi (enne sama tundide arv kolmel päeval).
- Hiiumaa Vallavolikogu kinnitas Emmaste raamatukogu uue põhimääruse, seoses muutunud haldusjaotusega.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.17. €	Seisuga 31.12.18 €	Muutus %
Eelarve kokku	283.532	299.629	5.68
sh keskraamatukogu	143.42	167.385	16.71
Personalikulu	169.833	185.071	8.97
sh keskraamatukogu	86.64	97.85	12.94
Komplekteerimiskulu	52.025	54.181	4.14
sh KOV-lt	34.408	36.171	5.12
sh riigilt	17.617	18.01	2.23
sh keskraamatukogu	20.26	30.871	52.37
sh KOV-lt	11.72	12.861	9.74
sh riigilt	17.259	18.01*	4.35
Infotehnoloogiakulu	8.344	4.567	-45.27
sh keskraamatukogu	4.81	2.405	-50.00

* Kogu riigitoetus teavikute soetamiseks kajastus Hiiu Valla Raamatukogu ehk maakonna raamatukogu eelarves. See jagunes raamatukogude vahel järgmiselt:

Raamatukogu	Riigitoetuse jagunemine teavikute soetamiseks raamatukogude vahel (€)	Riigitoetuse jagunemine teavikute soetamiseks raamatukogude vahel (€)	Muutus %
Emmaste raamatukogu	2.277	2.329	2.28
Käina raamatukogu	3.87	3.933	2.36
Suuremõisa raamatukogu	0.976	0.991	1.63

Raamatukogu	Riigitoetuse jagunemine teavikute soetamiseks raamatukogude vahel (€)	Riigitoetuse jagunemine teavikute soetamiseks raamatukogude vahel (€)	Muutus %
Hellamaa raamatukogu	0.636	0.651	-1.44
Palade raamatukogu	1.318	1.299	1.54
Hiiu Valla Raamatukogu	8.54	8.803	3.08
Kokku	17.617	18.01	2.23

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Hiiu Valla Raamatukogu			
Raamatukogu töötajate pädevuse tõstmine; Erasmus+ programm	1.06.2017-31.12.2018	8944.00	8944.00
„CreaTeams in Library“, NordPlus Adult programm	09.2017-09.2018	2890.00	45230.00
Kunst Raamatukokku – Kunstijalg Hiiumaal 2. Tallinna Keskraamatukogu /EV100	01.01.2018-21.12.2018	1200.00	1200.00
Hiiumaa raamatukogude töötajate õppereis Rootsi; Kulka Hiiumaa ekspertgrupp	01.01.2018-30.01.2018	200.00	832.00
Biblioteraapia tutvustamise koolitus Hiiu maakonna rahvaraamatukogude töötajatele; Raamatukogude arendusprogramm	01.04.2018-31.12.2018	835.00	835.00
Hiiumaa õpilaste sõit Nukitsa konkursi lõpetamisele Tallinnas; Kulka Hiiumaa ekspertgrupp	05.04.2018-23.04.2018	170.00	89.40

Raamatukunstiniku ja kunstiõpetaja Kertu Sillaste töötoad; Kulka Hiiumaa ekspertgrupp	22.05.2018-31.10.2018	200.00	233.00
Hiiu Valla Raamatukogu projekti „Suvelugemise väljakutse 2018“ auhinnaraamatud; Kulka Hiiumaa ekspertgrupp	22.05.2018-22.10.2018	150.00	183.93
„Cultural Heritage for the Future: Discover, Share and Learn“, Erasmus + programm	01.09.2018-31.08.2020	15285.00	124510.00
Hiiu Valla Raamatukogu projektid kokku:		29874.00	
Käina raamatukogu			
Programmi „Lugemissuvi 2018“ lõpetamine. Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	27.08.2018 – 31.10.2018	500.00	1087.00
Käina raamatukogu projektitoetus kokku:		500.00	
Kõik projektid kokku:		30374.00	

Hiiu Valla Raamatukogu kasutas kohalikult Kultuurkapitali ekspertgrupilt saadud toetusi eelkõige lastele mõeldud sündmuste täiendavaks toetamiseks, et mitmekesistada lastele pakutavat programmi ning osta auhindu.

Oluliseks maakondlikuks toetuseks oli Kultuuriministeeriumi arendusprojekti rahastus biblioteraapia koolituse korraldamiseks, mis pakkus praktilist ja sisulist infot raamatukogude töö arendamiseks, kuid mida toetuseta poleks saanud korraldada.

Tallinna Keskraamatukogu algatatud projekt „Kunst raamatukokku“ võimaldas projektitoetuse abil osta vitriinkapi Hiiu Valla Raamatukogule ja korraldada projektis osalenud ja teistele huvitatud noortele klaasikunsti töötubasid. Projekt tõi raamatukogule tähelepanu ja koostöö noortega, kes muidu raamatukogu tegemistes varem kaasa ei löönud.

Kahe suure rahvusvahelise projekti (Erasmus + ja Nordplus Adult) abil oli võimalik Hiiu Valla Raamatukogu töötajatel osaleda rahvusvahelises koostöös, käia välismaal erinevatel koolitustel, praktiseerida võõrkeeli ning omandada uusi teadmisi. Kolmas, koduloo temaline rahvusvaheline projekt, sai küll rahastuse 2018. aastal, kuid sisulise töö algus lükkus 2019. aasta algusesse.

Kultuurkapitalilt saadud toetus Käina raamatukogu projektile „Lugemissuvi 2018“ oli projekti kogusummast märkimisväärne ja oluline osa, selle toetuseta ei oleks lõpuüritust sellisel moel toimunud. Üritusel oli suur mõju laste lugema motiveerimisel, lugemisharjumuse

kujundamisel, kõik raamatukogu tegevused on otseselt või kaudselt seotud lugemuse suurendamisega.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Suuremaid muudatusi personali koosseisudes 2018. aastal ei toimunud.

Käina raamatukogu tegi novembris 2018. aastal töölepingutes muudatused, et alates 2019. aastast pikendada kõikidel töötajatel korralist puhkust 28 kalendripäevast 35 kalendripäevani.

Töötajate õhtused või hommikused ületunnid asendatakse vaba ajaga järgneva tööpäeva arvelt või mõnel muul ajal vastavalt töötaja soovile, sest lisatasu ei maksta.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine, [RaRS § 5\(5\) 4](#)).

Hiiu Valla Raamatukogu korraldas 2018. aastal kokku 4 koolitust ja ühe õppereisi. Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitustel osales 9-11 inimest vastavalt võimalustele, maakonna raamatukogudes on raamatukoguhoidjaid kokku 15. Maakondlike koolitustunde kogunes kokku 32,5 tundi.

Koolitused olid 2018. aastal seotud eelkõige lugejatele pakutavate teenuste osas teadmiste arendamise ja laiendamisega. Maakonna raamatukogu eesmärgiks oli läbi koolitatud töötajate pakkuda paremat teenust kogukonna liikmetele (näiteks e-kodaniku koolitaja koolituse ja innovaatiliste õpetamismeetodite kasutamise läbi) ja lisada uusi teenuseid (biblioteraapia abil).

Väljaspool maakonda toimunud koolitustel osalemine:

Koolitus	Koolituse korraldaja	Osalejate arv Hiiu maakonna raamatukogudest
Andrase täiskasvanuhariduse seminar Hiiumaal	ETKA Andras	2
Maakogude kevadine teabepäev RR-is	ERÜ	1
Andrase seminar raamatukoguhoidjatele Tallinnas	ETKA Andras	2

TLÜ koolitus „Nimene kui bränd“ (Kristo Krumm)	TLÜ	1
ERÜ raamatukogunduse mõttetalgud „Lugejate raamatukogu“	ERÜ	2
Programmi „Aitan lapsi raamatu juurde“ koolitus	ELK ja heategevusfond „Aitan lapsi“	1
ERÜ XI kongress EV100, ERÜ-95, „Raamatukogu on vabadus“	ERÜ	2
Töötamise registrisse andmete märkimine ja muudatused 2019. aastast	MTA	1
Andrase seminar raamatukoguhoidjatele Vabamus	ETKA Andras	1
Kliendipäev	Rahva Raamat	1
<i>Innovative Teaching Methods</i> / Innovatiivsed õpetamismeetodid	IDEC, Kreeka	2
Eesti arhivaalide ja raamatukoguhoidjate seminar Iisraelis	Yad Vashem, Iisrael	1
<i>Art as therapy</i> / Kunst teraapiana	Europass Teacher Academy, Itaalia	1
Kultuuridevahelised kompetentsid	IDEC, Kreeka	1
Iseteenindavad raamatukogud Soomes	Turu raamatukogu	1

Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2
<i>CreaTeams in Libraries</i> töökoosolek, seminar Soomes	Naiskeskus Turku, Turu Keskraamatukogu	2
<i>CreaTeams in Libraries</i> töökoosolek, seminar Lätis	Naiskeskus Turku, Valmiera Zonta Club	1
E-turunduse arenguprogramm (5 koolitusest koosnev)	Hiiumaa Arenduskeskus	1

Lisa 1.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukogu hoidjate arv/ KOV-de arv/osavaldade arv	Eelarve/ Koolituseks kulutatud summa
15.01.18	<i>Õppereis Rootsi Rahvusraamatukokku</i>		4 h	9/1/4	800,00
28.03.18	<i>Innovaatilised õppemeetodid ja nende kasutamise võimalused. / Statistika kogumise ja aruandluse korraldamine maakonnas</i>	P. Altermann, K. Paulus, A. Veevo	4 h	10/1/5	18,00

8.- 9.10.18	<i>E-kodaniku koolitus</i>	Merje Vaide (BCS Koolitus)	16 h	11/1/5	0
2.11.18	<i>Biblioteraapia koolitus</i>	Andrus Org (Koolituske skus Vilko)	4,5 h	10/1/4	990,00
29.11.18	<i>Ülevaade Erasmus + koolitustest õpitust ja Nordplus koostööprojektist</i>	Annely Veevo ja Pilleriin Altermann	4 h	10/1/5	27,00

Õppereisil Rootsi Rahvusraamatukokku tutvuti Rootsi raamatukogundussüsteemi korralduse ja väljakutsetega. Saadi infot kogude kujundamise ja digitaliseerimise kohta.

2018. aasta koolitustel oli oluliseks lugeja- ja infoteeninduse parandamine: õppisime juurde oskuseid noorte- ja lasteürituste täiendamiseks innovaatiliste õpetamismeetoditega, täiendasime kodanike juhendamise oskuseid digitaalsetel teemadel ning avardasime silmaringi biblioteraapia teemadel, saades koolituselt kaasa põhjalikud materjalid biblioteraapia kasutamiseks raamatukogude töös.

Kompetentsidest arendati kogude kujundamist (õppereis Rootsi), lugeja- ja infoteenindust (biblioteraapia, e-kodaniku juhendaja koolitus, innovaatilised õppemeetodid), arendustegevust (Erasmus + ja Nordplus koostööprojekt).

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

Hiiu maakonna raamatukogutöötajatel ei olnud 2018. aastal avalikke esinemisi.

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Hiiu Valla Raamatukogu üks töötajatest omandab kraadiharidust (MA) Tartu Ülikoolis kultuurikorralduse erialal.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Kohalik omavalitsus tunnustas kõiki hallatavate asutuste töötajaid jõulupreemiaga.

Hiiu Valla Raamatukogu direktor tunnustas hea töö eest vanemraamatukoguhoidjaid Kadri Laurit (raamatukogu süda), Leelo Sarapuud (kogukonna hing), Stella Suitsot (laste lemmik), Pilleriin Altermanni (uus tulija) ning koristaja Aivi Saart (puhtad ruumid).

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

LISA 3

- Maalritöid ja lihtsamaid remonditöid tehti Hiiu Valla Raamatukogus, Kõrgessaare haruraamatukogus ning Kõpu teeninduspunktis. Viimane kolis teiselt korruselt ühest ruumist esimesele korrusele kolme ruumi. Praegune remondivajadus on kaetud. Pigem oleks vaja uusi ruume.
- Hellamaa ruumid vajavad remonti, 2018. aastal parandati pisiasju. Vallavalitsuse otsust remondi kohta ei ole teada, kuna valla eelarve ei ole vastu võetud.
- Palade raamatukogu välistrepil puudub siiani käsipuu, mida on lubatud paigaldada juba alates 2016. aastast. Samuti puudub raamatukogu asukohta näitav teeviit. 2019. aasta eelarve taotluses on need teemad endiselt päevakorras. 2018. aastal eemaldati raamatukogu eest vanad elupuud. Uued haljastustööd peaks toimuma kevadel 2019.
- Suuremõisa raamatukogu: Remondivajadus on suur just abiruumides. Viimane remont tehti aastal 2004.
- Käina raamatukogu: Aasta lõpus tegi Korrashoid OÜ raamatukogu ruumides süvapuustuse. Raamatukogus on üldine ruumipuudus, ette on tulnud olukordi, kus kõik üritusele tulijad ei mahu lugemistuppa. Näituste - väljapanekute jaoks napib ruumi, lisaks asub osa fondist teises hoones, kus järjest tihedamini tuleb teavikute järel käia, mis on ebamugav nii lugejatele kui töötajatele.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

2018. aastal:

- Emmaste raamatukogu trepile lisati käsipuu.

Liikumispuudega inimeste ligipääs on raskendatud või puudub pea kõigis maakonna raamatukogudes. Muret leevendatakse koduteeninduse abil või näiteks nii, et soovijale viiakse teavikud raamatukogu sissepääsu juurde, kasutatakse teavikute vahetamiseks sotsiaaltöötajaid, naabreid jne.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

- 2018. aastal Hiiu Valla Raamatukogu väga suuri oste ei teinud, tehniline vajadus on hetkel kaetud. Muret valmistab hoopis see, et valla IT tugi ei jõua soovidele järele ja mitmed asjad on üles panemata, nt serveriruumi kasutuselevõtt 2017. aasta sügisest, Lauka haruraamatukogule AIP arvuti ülespanek 2017. aasta sügisest jms.
- Hellamaa raamatukokku osteti uus printer-skanner.
- Palade raamatukogus arendusi infotehnoloogia valdkonnas ei tehtud, Wi-Fi levik raamatukogus on puudulik. Suveperioodil võrk toimis, kuid sügisel tehti majas võrgus muudatusi ja taas on Wi-Fi raamatukogus olematu. Arvutiadministraator on asjast teadlik ja lubas paigaldada lisaruuteri, tänaseks kahjuks seda veel paigaldatud ei ole.
- Käina raamatukogus vahetati välja üks vana arvuti uue vastu.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

Teavikute komplekteerimiseks riigi poolt eraldatud summade osas toimub tsentraalne komplekteerimine maakonna raamatukogus. Peale tellimuse edastamist kinnitab maakonnaraamatukogu tellimuse, edastab selle tarnijale, seejärel võtab teavikud arvele ja korraldab kirjed. Lõpuks toimetatakse teavikud tarnijalt otse saaja kogusse, kus töödeldakse need raamatukogunduslikult.

Kohaliku omavalitsuse summa eest komplekteerivad raamatukogud teavikud ise, korraldatakse kirjed ja töödeldakse raamatukogunduslikult.

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel arvestatakse rahvaraamatukogude töökorralduse juhendiga, Kultuuriministeeriumi 2015. aasta määrusega „Rahvaraamatukogude riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord“ ja lugejate soovide ning vajadustega.

Raamatuid tellitakse peamiselt Apollo ja Rahva Raamatu kaudu. Mõningaid teavikuid ostetakse otse kirjastustelt ning koduloolisi trükiseid Hiiumaa Muuseumi poest.

Raamatute ostmisel on maakonnas olulise tähelepanu all laste- ja noortekirjandus (va. Hellamaal, kus lapsi on piirkonnas vähem), Eesti autorite ja Eesti kohta ilmuval kirjandusel ning Hiiumaa koduloolistel trükistel. Lugejate soovidele vastu tulles ei unustata ka ajaviitekirjandust.

Üldjuhul ostetakse nimetustest 1 eksemplar. Lisaeksemplare ostetakse eelkõige kodulooliste trükiste puhul, Hiiu Valla Raamatukogus ja Käina raamatukogus vahel ka suurema lugejanõudlusega raamatute puhul.

- annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetatakse kõigile Hiiumaa raamatukogudele oluliselt rohkem teavikuid, kui neid arvele jõuab. Peamiselt on põhjuseks asjaolu, et enamasti annetatakse vanemaid raamatuid, mis juba raamatukogudes olemas või mille vastu puudub lugejatepoolne huvi. Üldjuhul pakutakse sellised teavikud lugejatele tasuta kaasavõtmiseks. Lisaks ei kajastu annetuste koguarv seetõttu, et paljudel juhtudel vahetatakse kulunud teavik annetatud teaviku vastu lihtsalt välja.

Annetusi saadi peamiselt eraisikutelt, aga ka Hoiuraamatukogult, likvideeritud maavalitsuse raamatukogust ja näiteks EV100 toimkonnalt.

Hiiu Valla Raamatukogul oli annetuste osakaal 19,6% , millest suure osa moodustas EV100 sari. Kokku annetati Hiiu Valla Raamatukogule arvele võetud raamatutest 338 eksemplari (2017. aastal 183 eksemplari).

Kokku annetati Hiiumaa raamatukogudele 595 eksemplari raamatuid, mis moodustas kogude juurdekasvust 15,68% (2017. aastal 418 eksemplari ehk 12,42%). Ajakirju annetati raamatukogudele 37 aastakäiku, mis moodustas 13,9% aastasest juurdetulekust (2017. aastal 26 aastakäiku ehk 10,27%). Ajalehtede annetuste osakaal oli 9 aastakäiku ja 16% aastasest juurdetulekust (2017. aastal 7 aastakäiku ja 12,28%).

- kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Laste laenutused moodustavad kõrgeima protsendi laenutuste osas Paladel (27%), Lauka haruraamatukogus (18,4%) ja Hiiu Valla Raamatukogus (14,1%). Eelkõige on mõjutajaks selles osas asjaolu, et kaks esimest asuvad koolimajades ja Hiiu Valla Raamatukogu lähedal on nii põhikool kui ka gümnaasium.

Ilu- ja lastekirjanduse laenutused moodustavad laenutuste hulgast suurima osa Emmaste (65,2%), Käina (64,1%) ja Hiiu Valla raamatukogus (59,1%). Teistel jääb nimetatud osakaal vahemiku 49 – 32,4% (väikseim Suuremõisa raamatukogul).

Perioodika laenutuste osakaal on kõrgeim Suuremõisa raamatukogus (58,7%) ja madalaim Emmastes (19,6%). Keskmiselt moodustab perioodika laenutustest 34,5%.

Kogude ringlused jäävad vahemikku 0,6 – 1,9. Parim näitaja on seejuures Käina raamatukogul (1,9) ja kõige väiksem ringlus on Palade ja Suuremõisa raamatukogudes. Hiiu Valla Raamatukogu ringlus on 1,2.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Maakonnas osteti 2018. aastal kokku 3199 eksemplari (2901 nimetust). Eksemplaride kasv võrreldes 2017. aastaga oli 8,58% (2017. aastal 2946 eksemplari, 2659 nimetust). E-raamatuid 2018. aastal ei komplekteeritud.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

2018. aastal osteti Hiiu maakonnas 199 nimetust (229 aastakäiku) ajakirju, millest peakogu ostis 50 nimetust (80 aastakäiku). Ajalehti osteti maakonnas 35 nimetust (45 aastakäiku).

Annetusena saadi 36 nimetust ajakirju ja 8 nimetust ajalehti.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid soetas raamatukogu kogusse juurde Palade (1 tk) ja Käina (8 tk). Hiiu Valla Raamatukokku lisandus annetusena 32 auvist. Muidu auviseid üldjuhul ei komplekteerita, sest nõudlus puudub.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Inventuure 2018. aastal ei tehtud. Mahakandmisi tehti kõigis raamatukogudes, peamisteks põhjusteks määrduvad, lagunenu või ringluseta teavikud, samuti mõnel juhul liigne eksemplaarsus ja aegunud sisu.

Kokku kustutati maakonnas 4045 eksemplari raamatuid (sh keskkogu 1620) ning 268 aastakäiku ajakirju (sh keskkogu 116). 2017. aastal olid vastavad arvud: 7711 eksemplari raamatuid (sh keskkogu 1392) ning 252 aastakäiku ajakirju (sh keskkogu 107).

Suurim fondipuhastus toimus keskkogul lasteosakonnas.

Mahakantud teavikud pannakse üldjuhul raamatukogudes välja lugejatele tasuta kaasavõtmiseks ja /või korraldatakse mahakantud teavikute müük (Hiiu Valla Raamatukogu).

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Haldusreform ei toonud Hiiumaal kaasa muudatusi lugejateeninduses.

Lisandunud teenused ja võimalused maakonnas:

- Hiiu Valla Raamatukogus lisandus 2018. aastal tasulistest teenustest värvilise A3 printimine ning värviline paljundus A4 ja A3 formaadis.
- Palade raamatukogu: 2018. aastal paigaldati raamatukogu välisseinale tagastuskast. Esialgu kasutati tagastuskasti tagasihoidlikult. Vanemad inimesed ikka hiljem kontrollisid, kas nende tagastatud raamatud on kastist leitud. Nüüdseks kasutatakse kasti julgelt ja ollakse väga rahul, et selline tagastamise võimalus on olemas.
- Käina raamatukogu: Teenuse kvaliteedi tõstmiseks osteti 2018. aastal raamatukogule uus A3 koopiamasin.
- Lugejate rahulolu-uuringuid maakonnas 2018. aastal ei tehtud.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Hiiumaal on kõigis raamatukogus, va. Lauka haruraamatukogus, olemas AIP arvutid, mida kasutatakse eelkõige printimiseks, digiallkirjastamiseks, internetipankade külastamiseks ja e-posti kontrollimiseks.

Raamatukogudes on AIP arvutite vajalikkus seotud eelkõige asjaoluga, et tihtipeale on kohalikel inimestel küll kodudes olemas arvutid, kuid puudub printimisvõimalus, ID-kaardi lugeja või ei sobi pidevalt uuenev tarkvara vananeva riistvaraga.

Järjest enam kasvab nende kasutajate arv, kes käivad oma sülearvuti või nutiseadmega kasutamas raamatukogude Wi-Fi võrku. Eriti hindavad seda võimalust suvehiidlased, kes saavad seeläbi võimaluse suvepuhkuse pikendamiseks, kasutades raamatukogu kaugtöökeskusena.

Hiiu Valla Raamatukogu hallataval kodulehel on olemas ligipääsud erinevatele e-ressurssidele ning kõikides raamatukogudes aidatakse soovijaid teabe leidmisel ning e-võimaluste kasutamisel riigi ning kohaliku omavalitsusega suhtlemiseks.

Käina raamatukogu pakub tasuta kaasavõtmiseks erinevaid Hiiumaa teemalisi voldikuid, mis toodud turismiinfopunktist, muuseumist jne.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2017	Lugejad 2018	Muutus (+-)*
Hiiu mk rmtk-d	4014	3952	-62
Sh keskk	2104	2012	-92

Lugejate arv on kogu maakonnas languses, välja arvatud Emmaste raamatukogus. Samas ei ole langusnumbrid märkimisväärsed, vaid kõiguvad üldjuhul paarikümne kaupa siia-sinna. Eelkõige on jätkuvalt murettekitav raamatukogude suurlugejate järkjärguline kadumine – nooremate põlvkondadel on lugemiseks märksa vähem aega ja lugemisega konkureerivaid tegevusi rohkem.

Raamatu- kogu	Külastused 2017	Külastused 2018	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2017	Virtuaal- külast. 2018	Muutus (+-)
Hiiu mk rmtk-d	68 677	72 213	3536	19 048	17 639	-1409
Sh keskk	34 907	35 887	980	18 545	16 920	-1625

Raamatu- kogu	Laenut-d 2017	Laenut-d 2018	Muutus (+-)	Päringud** 2017	Päringud** 2018	Muutus (+-)
Hiiu mk rmtk-d	112 107	124 648	12 541	926	903	-23
Sh keskk	52 247	59 032	6785	431	361	-70

Sel aastal on tore tõdeda, et pea kõigil raamatukogudel tõusid külastajate arvud (va. Suuremõisa raamatukogu). On lisandunud igapäevaseid külastajaid, kes käivad raamatukogudes mitte ainult laenutamas, vaid ka aega veetmas.

Ka laenutuste osas saame rõõmustada, sest need näitajad on tõusmas, küll aga on selle taga peamiselt asjaolu, et nüüd lähevad kohallaenutuste alla ka perioodika, mis omakorda näitab perioodika suurt osatähtsust raamatukogudes: kohallaenutuste arv oli 2018. aastal 22 620 (võrdluseks: 2017. aastal 8433).

****Infopäringud** (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(5\)5](#)) Järjepidev töö registreerimisel.

Infopäringuid kehti kõikides Hiiumaa raamatukogudes mõnevõrra vähem kui eelmisel aastal (koguvahe -23). Eelkõige on suurimad infopäringute tegijad õpilased, kes vajavad abi koolitööde jaoks info otsimisel, aga küsivad ka täiskasvanud lugejad, kel on infot vaja tulenevalt isiklikust huvist, erialast või õpingute tarvis. Teemadest on olulisel kohal kodulugu, loodus, kultuur, Eesti.

4.3 RVL teenindus

Hiiumaa siseselt toimib RVL teenindus väga hästi ning see aitab komplekteerida kogusid sel viisil, et väiksema nõudlusega raamatuid tellivad vaid osad raamatukogud. Nii saab nõudlus kaetud ja on vähem seisma jäävaid teavikuid. Peamiselt laenutatakse maakonna siseselt ilukirjanduslikke teavikuid ning transport korraldatakse maakonna raamatukogude töötajate poolt ise. Maakonna siseselt on RVL teenus paindlik, vajadusel laenutatakse pikemalt teisele kogule ja lugejad on järjest enam juba ise võimalusest teadlikud.

Maakonna väliselt tellitakse enim Rahvusraamatukogult ja Tallinna Ülikooli Akadeemiliselt Raamatukogult. Tellijateks on peamiselt täiskasvanud õppijad või inimesed, kes vajavad erialaselt spetsiifilisemaid teavikuid, mille osas suurem kohalik nõudlus puudub ja mille hinnad on väikese lugejahuvi kohta liialt kõrged.

RVL numbrid on võrreldes 2017. aastaga jäänud samasse suurusjärku: 2018. aastal telliti sisse 1380 teavikut (2017. aastal 1382) ja välja anti 1533 teavikut (2017. aastal 1569 teavikut).

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Lastekirjanduse komplekteerimisel jälgitakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusi, kooliprogrammis käsitletavaid teemasid, kohustusliku kirjanduse nimekirju, lastekirjanduse auhindade nominentide ja laureaatide nimekirju.

Iga maakonna raamatukogu lähtub ka piirkondlikust eripärest, st kui palju ja mis vanuses lapsi on piirkonnas ja raamatukogu kasutajate seas.

Kõige vähem uusi lasteraamatuid ostis juurde Hellamaa raamatukogu (18 eksemplari). Palade, Suuremõisa, Emmaste laste- ja noorteraamatute hulk jäi vahemikku 74-95 eksemplari. Käina raamatukogu sai juurde kokku 110 eksemplari laste- ja noortekirjandust, Hiiu Valla Raamatukogu 417 eksemplari (sh Kõrgessaare raamatukogu 53 eksemplari, Lauka 111 eksemplari).

Eelkõige on vaja pidevalt uut laste-ja noortekirjandust, mis kõnetaks noori, oleks ajakohased ja pakuksid lisaks kohustuslikule kirjandusele uut avastamisruumi. Palju on ka neid lapsi ja noori, kes loevad palju ning kui nendele midagi värsket pakkuda pole, võib lugemisharjumus ruttu kaduda.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2017	Lug-d 2018	Muutus (+-)	Külast-d 2017	Külast-d 2018	Muutus (+-)	Laenut 2017	Laenut 2018	Muutus (+/-)
Hiiu mk rmtk-d	1119	1002	-117	22 765	24 679	1914	12 764	12 927	163
Sh keskk	580	575	-5	11 831	12 365	534	6739	6599	-140

Lugejate arv laste seas on maakonna lõikes mõnevõrra vähenenud, küll aga on positiivne, et kasvavad laste külastuste arvud. Raamatukogu võetakse üha enam toredate paigana, kus aega sisustada, lugeda, raamatuid sirvida, lauamänge mängida, arvutis toimetada, kodutöid teha. Laenutuste arv on tõusnud ainult Käinal ja Paladel, samas laste külastuste koguarv on tõusnud kõigis raamatukogudes peale Hellamaa ja Suuremõisa.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Hiiu Valla Raamatukogus tehakse palju tööd põhikooli esimese astmega – enamik õpetajaid tulevad hea meelele kaasa raamatukogu ürituste ja raamatukogutundidega. Raamatukogutundides õpitakse raamatukogu kasutama, infot otsima, tutvutakse erinevate kirjanike ja kunstnike töödega, soovitatakse ja tutvustatakse uut kirjandust. Maakonnaraamatukoguna korraldab Hiiu Valla Raamatukogu maakondlikke üritusi, näiteks Nukitsa konkurssi, ettelugemisvõistlust jne.

Väga edukaks on osutunud raamatukohviku „Sulg ja Silm“ kasutamine õppetöös – põnev formaat on tekitanud lastes suuremat lugemishuvi ning ärgitanud lapsi vahetama omavahel põnevaid lugemiselamusi. Suvelugemise programmi puhul on lugemise lisamotivatsiooniks põnev lõpuüritus, mille nimel pingutatakse.

Kõikjal maakonnas tehakse laste lugemisharjumuste kujundamisel ja arendamisel koostööd lasteaedade ja koolidega. Oluline on, et laps õpiks raamatukogus käima – kui juba kohale tullakse, siis üldiselt ikka mõni raamat kätte jääb.

Emmaste raamatukogus toimub laste lugemisharjumuste kujundamise ja süvendamise eesmärgil suviti lugemismäng „Loen suvel“, mis toob algklasside õpilasi raamatukokku rohkem kui muul ajal. Sügisel toimus selle lõpetamise puhul pidulik kokkusaamine, viidi läbi viktoriin, loeti ette ja tublimad said auhinnaks raamatu, lõpuks söödi torti. Aasta jooksul külastavad raamatukogu lasteaia- ja koolilapsed erinevate raamatukogutundide raames.

Palade raamatukogus toimusid 1.-4. klassi õpilastele raamatukogutunnid, kus tutvustati uusi lasteraamatuid, loeti, korraldati viktoriine ning meisterdati ja joonistati. Vanematele klassidele toimusid raamatukogutunnid vastavalt kooliprogrammile. Tehti erinevaid raamatuväljapanekuid ja pakuti lugemissoovitusi. Laste külastuste ja laenutuste arv on tõusnud, seda tänu regulaarselt toimuvatele raamatukogutundidele. Algklassidele on väga oluline ettelugemine. Hea raamat võib jääda lapsel iseseisvalt avastamata, kui keegi seda lapsele ei tutvusta.

Käina raamatukogus koostati - valmistati mitmeid metoodilisi materjale, mida saab kasutada erinevatel laste üritustel, kõige põnevamaks osutus Lassemaia memoriin.

Kõige sagedasemad raamatukogu külastajad on algklasside õpilased, kes koolipäeva lõppedes tulevad raamatukokku aega veetma, nemad on ka suuremad laenutajad.

Hea meel on selle üle, et viimasel ajal on raamatukokku tee leidnud teismelised (peamiselt 6. – 8. klassi õpilased), kes küll koju kaasa palju ei laenuta, kuid veedavad koos sõpradega aega teavikuid sirvides ja omavahel suheldes.

Regulaarselt kord kuus toimuvad muinasjututunnid, hommikused jututunnid lasteaiale, temaatiline tund – väikelaps raamatukogus ja raamatutund algklassidele. Koostöös kooliga toimusid lisaks regulaarsetele üritustele erinevad ettelugemised, teematunnid, meisterdamised jms. Hea koostööpartner oli kohalik lasteaed, lastele meeldib väga raamatukogus olla, kuidagi ei soovita siit lahkuda. Koostöö lasteaiaõpetajatega on olnud väga hea ja tulemuslik.

Kooliealistele toimus juba üheksandat aastat suvine lugemisprogramm, see on muutunud laste hulgas väga populaarseks. Eriti motiveerib lapsi lugema suvelõpus korraldatud väljasõit põnevatesse paikadesse väljaspool Hiiumaad. Suvine lugemisprogramm on raamatukokku toonud ja lugema meelitanud mitmeid uusi lapsi väljastpoolt osavalda ja suvitajaid. Samuti on suur toetus lugemissuvel õpetajate poolt, kes soovivad lastele suvel lugemiseks raamatuid programmi jaoks koostatud nimekirjast. Aasta lõpus toimus tublide laste tunnustamisüritus.

Üleskutsega 100 tundi ettelugemist EV100 sünnipäevaks liitusid paljud õpetajad nii lasteaia kui koolist, samuti olid nad nõus klassidega raamatukokku tulema, kus raamatukogutöötajad, lapsed ise ja ka õpetajad ette lugesid. Peale ettelugemist laenutasid mitmed lapsed etteloetud raamatuid koju kaasa, selline ettevõtmine oli heaks lugemisharjumuse tõukeks.

Mitmed raamatutunnid toimusid algklassidele hommikuti kell 8.30, esimese koolitunni ajal, mil raamatukogu veel lugejatele suletud, et ei kulutaks liialt aega edasi - tagasi käimise peale, kool asub raamatukogust 20 minutise kõndimise kaugusel. Kuna raamatukogus on avatud ruumid, ei sega selline korraldus täiskasvanud lugejaid, eriti kui korraldada ka võistlusi ja mängu.

Lapsi käib vähem Suuremõisa ja Hellamaa raamatukogudes, sest piirkonnas on vähem lapsi.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

Lastele mõeldud üritustel olid olulisemad suvelugemise programmid (Hiiu Valla Raamatukogu „Suvelugemise väljakutse“, Emmaste raamatukogu „Loen suvel“ ja Käina raamatukogu „Lugemissuvi“), millest võtab osa suur hulk maakonna lapsi. Positiivne on, et ka koolid julgustavad oma õpilasi nendest programmidest osa võtma.

Hiiu Valla Raamatukogu jaoks oli noortetöö osas olulisel kohal projekt „Kunst raamatukokku“, mille raames korraldati noorte kohalike kunstnike isikunäitusi ning klaasikunsti töötubasid.

Lisaks käisid gümnaasistid raamatukogus õppimas pimendusluule tagamaid ning kirjutasid ka ise etteantud tekstide põhjal luulet.

Esile võib veel tuua ettelugemised, mis olid seotud nii vabariikliku ettelugemisvõistluse kui ka EV100 raames teostatavate ettelugemistundidega. Kohalikele lastele oli suureks rõõmuks Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud lastekirjanike tuur. Lisaks korraldati erinevaid muinasjututunde, Nukitsa konkursi hääletamisi, tähistati erinevaid rahvakalendri tähtpäevi, räägiti kohalikest lastekirjanikest, tähistati EV100 sünnipäeva ja jätkusid Hiiu Valla Raamatukogus populaarsed raamatukohvikud „Sulg ja silm“.

Jätkuvalt on lugemishuvi hoidmise ja kasvatamise kõrval olulisel kohal laste ja noorte õpetamine raamatukogu ja andmebaaside kasutamise osas.

LISA 4

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Emmaste raamatukogu	15	1	4
Hellamaa raamatukogu	144	1	3
Suuremõisa raamatukogu	27	1	1
Käina raamatukogu	113	2	8
Hiiu Valla Raamatukogu	100	1	13
Sh Kõrgessaare haruraamatukogu	38	1	9
Kokku:	399	2	38

Maakonnas pakuvad kõik raamatukogud koduteeninduse võimalust, mis peamiselt seisneb teavikute vahetuses ja kodukandes. Käina on lisaks osutanud koduteeninduse all ka koopia valmistamise võimalust.

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Käina: Ettelugemine hooldekodus	6	38

Teenuseid teistele asutustele, seoses erivajadustega inimestega, osutatakse küllaltki vähe, kuid valmisolek selleks on raamatukogudel olemas.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Hiiu Valla Raamatukogul on lasteteeninduse osas väga hea koostöö Kärdla Põhikooliga. Õpetajad tulevad meelsasti oma klassidega raamatukogutundi. Head meelt teeb see, et järjest rohkem tullakse meie põhikooli vanema astme ja Hiiumaa Gümnaasiumi klassidega. Näiteks käis pea kogu gümnaasiumi osa uurimas ja katsetamas, mis on pimendusluule.

Koostöö toimub ka teiste Hiiumaa koolidega: õpetajad osalevad oma õpilastega meie poolt korraldatud maakondlikel üritustel ja külastavad klassidega raamatukogu. 2018. aastal külastasime „Pisike puu“ projektiga seoses Kärdla, Palade ja Käina lasteaedu. Kärdla lasteaia lapsed käivad ka rühmadega raamatukoguga tutvumas.

Lastele sai 2018. aastal ostetud nii Laukale kui ka Hiiu Valla Raamatukokku mitmeid loogika- ja nutikuse mängu, mis on väga populaarsed ja mida lapsed saavad nii üksi kui ka mitmekesi mängida.

Oluliseks suurprojektiks oli „Kunst raamatukokku“, mille raames korraldasime noorte isikunäituseid ja saime tänu projektis osalemisele rahastuse Hiiu Valla Raamatukogule vitriinkapi ostmiseks ning võimaluse korraldada klaasikunsti töötubasid. Projekti raames tegime koostööd Hiiumaa kunstiõpetajate ja ringide juhendajatega, et leida noori, kes võiksid näituseid korraldada.

Pidulikumalt tähistasime 2018. aastal Hiiu Valla Raamatukogus EV100 sünnipäeva, kus seekord rääkisime Vabadussõjast, jagasime mälestusi, lugesime kohalike kirjanike luulet ja ilukirjandust ning pakkusime soovijaile torti ja kohvi.

Elukestva õppe raames pakume kõigile huvilistele võimalusi individuaalkoolitusteks, et just vajalikul teemal nõu ja abi saada. Näiteks oleme abistanud Kulka projektitaotluse kirjutamisel,

aidanud luua e-maili kontosid, õpetanud kasutama e-maili, ID-kaardi ja Mobiil-ID turvalist kasutamist, lahendanud suuremaid ja väiksemaid arvutiajastu muresid. Samuti toimus avalik digikoolitus projekti „NutAkadeemia“ raames, mille grupp oli täis ja mida ootame huviga tagasi.

EV100 sünnipäeva, kirjaniketuuri, nutikoolituse korraldusel tegime koostööd Kärkla Päevakeskusega. Kärkla Päevakeskuse pensionärid on muutunud oluliseks sihtgrupiks, kellega koos ja kellele põnevaid üritusi korraldada.

Kõrgessaare haruraamatukogus on tihe koostöö kohaliku elanikkonnaga. Traditsiooniks on saanud korraldada kohalike elanike poolt kogutud asjadest näitusi. 2018. aastal toimus Kõrgessaares 26 üritust ja 7 näitust, kus kokku osales 825 inimest. Toimus näiteks Ene ja Toivo Männi fotonäitus, Lauka lapimuttide ja raamatukogu huviklubi naiste ühine käsitöönäitus. Aasta aastalt aina enam hakatakse raamatukogu võtma kultuurse ajaveetmise kohana.

Kohalikul tasandil on kõigil raamatukogudel tihe koostöö kohaliku osavalla juhtide ja osavalla kogudega. Kõik raamatukogud teevad eelkõige laste lugemishuvi edendamise nimel koostööd kohalike lasteaedade ja koolidega.

Emmaste raamatukogu tegi raamatukogu sünnipäeva tähistamisel koostööd kõigi osavalla allasutustega, mille juhid tulid sünnipäeva nädalal raamatukokku külalisläenutajateks ning hoidsid raamatukogu sünnipäeva kohaliku elanikkonna jaoks fookuses. Küläs käisid lasteaia lapsed ja kohalikud eakad. Osavalla vanem Hergo Tasuja osales sünnipäeva tähistamisel nii külalisläenutajana kui ka pidas piduliku kõne raamatukogu külastajatele.

Hellamaa raamatukogus töötab 38. aastat käsitööring, viimati küll ainult 8 liikmega. Ring aitab levitada ja säilitada kohalikke traditsioone, mustreid, koduloolist pärandit. Toimus näitus „Sõlelised“ rahvariide sõlgede ja preeside põhjal arendatud ehetest. Kogutakse mälestusi ja fotosid. Raamatus Hiiumaa Muinsuskaitse Seltsi Toimetised 2“ ilmus artikkel Mardi talu ajaloost.

Uue üritusena olid kirjandust tutvustavad Raamatugurmeed ja Teetund kokku 15. keskealisele inimesele. Üritusi kiideti väga aga laenutusi juurde ei tulnud. Tihe koostöö külaseltsiga. Hellamaal tehakse veel koostööd Perekeskusega, piirkonnas ei ole rohkem asutusi ega erineva keele ja kultuuritaustaga inimesi.

Suuremõisa: kord kuus kasutab raamatukogu ruume osavalla sotsiaalosakond. Kuna ruumid on väikesed ja amortiseerunud, siis suuremaid üritusi raamatukogus ei toimu ja keskendutakse peamiselt lugejateenindusele kohal- ja kojulaenutuse osas.

Käina raamatukogul on kohalikus kultuurielus vaieldamatult arvestatav roll, samuti kohaliku pärandi kogumisel, tutvustamisel ja säilitamisel (läbi õpitubade, näituste ja väljapanekute). Raamatukogu roll erinevate huvigruppide kokkuviiimisel, elukestvat õpet toetava ja vabaaja võimalusi pakkuva keskusena on aastatega kasvanud. Lugejatele meeldib raamatukogus aega veeta ja sõpradega suhelda, see on kindlasti tingitud ka väga heast asukohast, aleviku keskel, bussipeatuse ja kaupluse vahetus läheduses. Mitmed ettepanekud ja soovid õpi- ja töötubade osas on tulnud lugejatelt, nii saavad nad end koostööpartneritena tunda.

Kord kuus käis koos koostegemise töötuba, neljal korral jätkukoolitusena toimus „Kauni kirja kursus“, õpperetk „Kaameraga looduses“ meeldis osalejatele väga, TÕN-i raames toimus „Sisekujunduse ABC“, kus osalejaid üle 30-ne. Kõigi nende ürituste – koolituste lõppedes arvasid osalejad, et sellist koolitust tuleks edaspidi korrata. Palju rahvast tõi raamatukokku (üle 40-ne) üritus „Hiidlane kõrgmägedes“, kus kohalik elanik rääkis oma vallutustest Pamiiri mäetikus.

Tähistati Hiiumaa kunsti- ja toidunädalat, mille raames toimus „Smuutide õpituba“, valmistati spetsialisti juhendamisel erinevaid smuutisid, degusteeriti ja jagati retsepte. Oli väljapanek rannarahva retsepte, eraldi oli väljatoodud Hiiumaiste toitude retseptid.

Palju põnevust ja gruppide kogunemisi tekitasid lugejatele ettelugemised raamatukogus, ERÜ maaraamatukogude sektsiooni üleskutsega - loeme ette 100 tundi EV100 sünnipäevaks. Tore on tõdeda, et üle Eesti liitusid kõik maakonnad lisaks veel 2 Eesti kooli - Austraaliast ja Uus-Meremaalt. Käinas registreeris nii palju ettelugejaid, et keeruline oli ettelugemisõhtuid ühte kuusse mahutada. Paljud soovisid liituda, et oma sõpradele kodudes, sünnipäevadel jt peresündmustel ette lugeda. Kokku loeti Hiiumaal ette üle 20 tunni. Hiiumaa raamatukogudest liitusid üleskutsega veel Hiiu Valla Raamatukogu, Kõrgessaare haruraamatukogu ja Emmaste raamatukogu. Ettevõtmine tugevdas sidet lugeja ja raamatukogu vahel.

Kohtuti kirjanik Kerttu Rakkega, programmi „Sõnaränd 2018“ Eesti kirjanikud raamatukogudes käisid külas kirjanikud Piret Jaaks, Veiko Märka, Andra Teede ja Loone Ots.

Lugejad veedavad üha enam aega raamatukogus kohapeal, omavahel lihtsalt suheldes, ajakirju sirvides ja lugedes, lugejatel on võimalus erinevaid kohvijooke ja teed nautida.

Enam ei saagi vist öelda, mis on raamatukogu traditsioonilised üritused, sest raamatukogus viiakse läbi mis iganes tegevusi ja toimuvad mis iganes üritused.

Mitmete ürituste puhul oli väike osalustasu, mille eest pakuti kohvi, kooki ja puuvilju. Osalustasu ei vähendanud osalejate arvu.

Palade raamatukogu peamine fookus on Palade kooli õpilastel, sest raamatukogu täidab ühtlasi kooliraamatukogu rolli. Koostööd tehakse õpetajatega, et viia läbi põnevaid raamatukogutunde ning lapsed veedavad hea meelega aega raamatukogus lisaks vahetundidele peale koolipäeva lõppu.

4.6.2 riiklikul tasandil

Riiklikul tasandil teeb Hiiu Valla Raamatukogu koostööd Kultuuriministeeriumi, Rahvusraamatukogu, ETKA Andrase, Eesti Lastekirjanduse Keskusega ja teiste keskraamatukogudega. Kultuuriministeeriumi korraldatud järelevalve kaudu sai Hiiu Valla Raamatukogu mitmeid häid ettepanekuid töö paremaks korraldamiseks, Rahvusraamatukogu on oluline info ja nõuga abistaja, eelkõige statistilise info kogumise ja töötlemise osas. ETKA Andras pakub läbi raamatukogude töötajate võrgu mitmeid asja- ja ajakohaseid koolitusi, mis võimaldavad osaleda kõigil huvilistel maakonnast täiendkoolitustel. Maakonnaraamatukogudega saab jagada ideid ja kogemusi. Eesti Lastekirjanduse Keskuse kaudu jõudis Hiiumaa lasteni tore lastekirjanike tuur.

Käinas toimus riiklikul tasandil koostöö teiste raamatukogudega ja mäluasutustega Eestis. Vahendati ja jagati infot (Rahvaraamatukogud, Rahvusraamatukogu, Rahvusrhiiv ja A. H. Tammsaare muuseum, Eesti Lastekirjanduse Keskus, Loodusmuuseum).

Käina raamatukogul on tihe koostöö ja info jagamine ERÜ maaraamatukogu sektsiooni liikmetega. Käina raamatukogus käisid külas Järvamaa ja Harjumaa raamatukogude töötajad. Hiiu Valla Raamatukogu külastasid Läänemaa ja Järvamaa raamatukogude töötajad.

Teised Hiiumaa raamatukogud hetkel riiklikul tasandil koostööd ei tee.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rahvusvaheline koostöö on tänasel päeval ainult Hiiu Valla Raamatukogul, seda peamiselt läbi erinevate projektide. Koostööpartneriteks on seejuures raamatukogud Leedust, Lätist, Rootsist, Taanist, Soomest, Sloveeniast.

Teised maakonna raamatukogud ei näe otsest vajadust rahvusvahelise koostöö jaoks, samuti arvatakse, et see ei anna midagi olulist juurde kohalikule kogukonnale.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Peamiselt abistatakse maakonnas individuaalselt digi-teemadel kõiki soovijaid. Enamasti on nõustatavad eakamad inimesed, kelle lapsed ja lapselapsed on kaugel ning kelle jaoks on raamatukogu ainus koht, kus erinevatel teemadel abi saada. Teine huviliste ring on koolilapsed ja täiskasvanud õppijad, kes vajavad aeg-ajalt abi koolitööde vormistamisel või nende jaoks informatsiooni otsimisel.

Abistatakse info otsimisel, e-maili kontode loomisel ja kasutamisel, dokumentide allkirjastamisel (ID-kaardi ja Mobiil-ID kasutamisel), projektide kirjutamisel, arvutite kasutamisel, e-riigiga suhtlemisel, nutitelefonide kasutamisel, aga ka näiteks internetipanga kasutamisel.

Klassidega käiakse erinevate vanuserühmade lõikes õppimas raamatukogu kasutamist ja teavikute otsimist andmebaasidest.

Grupikoolitustest toimus olulisematena „NutAkadeemia“ Kärldlas ja Käinas täiskasvanutele, kes soovisid saada algteadmisi nutiseadmete kasutamisest. Töötukassa käis nii Kärldlas kui Käinas õpitubasid korraldamas, mille käigus õpetati koostama kandideerimisdokumente, näidati karjääritesti tegemist ning tutvustati Töötukassa pakutavaid võimalusi.

Hellamaal ei olnud olenevalt piirkonna vajadustest koolituste järele nõudlust. 2018. aasta ainuke rühmakoolitus oli Swedbanki töötajatele, kes sattusid raamatukokku külaseltsi külalistena ja said teavet raamatukogude süsteemist ja kasutusvõimalustest, sest peale koolide lõpetamist polnud külalised kordagi raamatukogudesse sattunud.

Käinas on lugejate huvi on tõusnud praktilise õppe ja mingite oskuste omandamise järele, seda on näidanud osalejate arvu kasv erinevates õpitubades.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

- Hiiu Valla Raamatukogu kasutab ürituste ja teenuste reklaamimiseks kodulehte, Facebooki, Instagrami, Youtube'i kontot. Sündmuste infot avaldatakse leheküljel hiiumaa.events, Hiiu Lehe sündmuste rubriigis, valla lehes. Ürituste puhul on plakatid üleval raamatukogus, raamatukogu laenutusletis asuval telekraanil, Kärldla Kultuurikeskuse ja linna infotahvliel. Vastavalt sündmusele viime info Kärldla Päevakeskusesse ja/ või Kärldla põhikooli ja Hiiumaa Gümnaasiumisse.

Alates 2018. aastast leiab Hiiu Valla Raamatukogu kodulehelt kõikide teiste maakonna raamatukogude kontaktid ja lahtiolekuajad. Samuti jälgime, et kogu maakonna raamatukogude esmane info oleks korrektselt üleval valla kodulehel.

- Emmaste: 2018. aastal tellis Emmaste raamatukogu tutvustavad järjehoidjad, tähistamaks raamatukogu 100. juubelit. Kasutusel on raamatukogu Facebooki konto, mille kaudu jagatakse erinevat, lugejatele olulist infot.
- Hellamaa: Hellamaa Rahvaraamatukogu kohta ilmus artikkel raamatus „Pühalepa Vald 1866-2017“. Raamatukogu infot avaldatakse küla infotahvlil ja Perekeskuses. Hiiumaa Valla ja Pühalepa osavalla kodulehed ei ole peale haldusreformi kasutuses.
- Käina: Peamine kanal raamatukoguürituste tutvustamiseks oli Facebook, sest see on kõige mugavam ja operatiivsem moodus kiire informatsiooni edastamiseks. Koduleht on jäänud tahaplaanile, sest seelses keskkonnas (keskkond vananenud) on teabe sisestamine aeganõudvam ja ebamugavam, samuti tagasisidena ei otsi lugejad infot ürituste ja koolituste kohta kodulehelt (st info peab ise sülle jooksuma). Kuulutused ja info on väljas raamatukogu laenutusletil, infotahvlil ning vajalik teave edastatakse otse kooli, lasteaeda ja kultuurikeskusesse. Tõhus on ka suuliselt edasiantav info. Erinevate koolituste, ürituste infot jagatakse e-posti teel vastavatele huvigruppidele ja lugejarühmadele. Mõned suuremad üritused reklaamiti Hiiumaa.ee lehel rubriigis kuhu minna. Väga suurt reklaami üritustele ei olegi vaja olnud, sest õnneks on osalejaid olnud piisavalt.
- Palade raamatukogul on olemas korralik koduleht ja aktiivne Facebooki konto, mille abil lugejatega infot jagatakse.
- Suuremõisa raamatukogul koduleht ja Facebook puuduvad, kuid seal ei toimu ka avalikke suuremaid üritusi, sest raamatukogu ruumid on liialt väikesed.

4.9 Andmebaasid. (Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine, [RaRS §5\(5\)2](#)).

Hiiu Valla Raamatukogu kodulehe vahendusel on juurdepääs Hiiumaa raamatukogude andmebaasile Riksweb, mille kaudu on saavad lugejad tutvuda ka koduloolise andmebaasiga. Lisaks on Hiiu Valla Raamatukogu kodulehele koondatud info teistele elektroonilistele raamatukogunduslikele andmebaasidele, samuti leiab sealt viiteid muudele infosüsteemidele ja kodanikele mõeldud portaalidele. Sarnased võimalused on välja toodud Palade raamatukogu kodulehel.

5. 2019. aasta tegevused

- Hiiu Valla Raamatukogu teeb 2019. aastal ettevalmistusi laenutusautomaadi tulekuks. Aasta esimeses pooles toimub Lauka kooliraamatukogu ühendamine rahvaraamatukoguga ning Lauka haruraamatukogus alustab lugemisprojekt „Lugemisisu“. Jätkub Erasmus + K2 koduloo projekt koostöös Leedu, Sloveenia, Taani ja Rootsiga.

Aasta jooksul planeeritakse jätkata tavapärase laste-, noorte- ja täiskasvanute üritustega, mida paljuski on plaanis siduda eesti keele ja laulu- ja tantsupeo aasta temaatikaga.

Soov on leida ja ellu viia koostöövõimalusi Hiiumaa Arenduskeskuse, Kärkla Päevakeskuse ja Hiiumaa Muuseumiga.

- Hellamaa: Vaja on raamatukogu hoone remonti. Valla poolt oleks vaja olnud rohkem infot, näiteks aasta algusest kasutatavat raamatupidamise süsteemi tutvustati alles novembrikuus ja siis ka administraatori vaatest. IT-spetsialist on väga koormatud ja jõuab raamatukokku väga harva.
- Palade: Plaanis on uuendada raamatukogu esist haljastust ja paigaldada trepikäsipuu. Vajadus on ka kokkupandava laua ja toolide järele, et rohkem inimesi lugemistuppa mahutada.
- Suuremõisa: Fondi korrastamisega jätkamine. Plaanis on teha inventuur. 2019. aastasse on planeeritud abiruumide remont.
- Emmaste: plaanis on jätkata seniste tegevustega. Olulisel kohal on fondi korrastamine, jätkuvalt hea raamatukoguteeninduse pakkumine, töö lastega, sh. suvise lugemismängu „Loen suvel“ korraldamine.
- Käina: Jätkata traditsiooniliste üritustega. Tegeleda aktiivselt laste lugemisharjumuse suurendamisega, käivitada laste lugemisprogramm „Lugemisisu“. Plaanis on uuendada IT parki, soetada vähemalt üks uus arvuti. Tähistada eesti keele aastat. Raamatukogu tegevustes lähtutakse eelkõige lugeja vajadustest, samuti korraldatakse tegevusi, mis teevad õnnelikuks töötajad.

Koostaja: Pilleriin Altermann

Direktor

Allkiri /Annely Veevo/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Hellamaa rahvaraamatukogu	4	28.5	3.92
Emmaste rahvaraamatukogu	4	28	140.00
Palade rahvaraamatukogu	5	32.5	199.00
Suuremõisa raamatukogu	4	28.5	199.54
Käina raamatukogu	14	93.5	565.00
Hiiu Valla Raamatukogu	23	415	12382.00 (raamatukogu eelarve 2603.00 + Erasmus 8944.00 + Kultuuriministerium 835.00)
Kokku		626	13 489.46

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

2018. aastal ei olnud Hiiumaa raamatukogutöötajatel avalikke esinemisi.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2018)
Emmaste Raamatukogu	Trepi käsipuu paigaldamine.
Kõrgessaare haruraamatukogu	Sanitaarremont.
Hiiu Valla Raamatukogu	Katusekorruse seinte remont.
Kõpu teeninduspunkt	Kärdla põhikooli Kõpu õppekoha 1. korrusel kahe klassiruumi ja fuajee remont raamatukogu laienemise ja 1. korrusele kolimise eesmärgil.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Emmaste raamatukogu	Lasteaed Naksitrallid, E. Niit „Triinu ja Taavi lood”	7
	Lasteaed Naksitrallid, I. Tomusk „Amanda patsid”	8
	Lasteaed Naksitrallid, M. Peterson „Petu”	8
	Lasteaed Naksitrallid, M. Pille „Väike Villem”	8
	Kohtumine lastekirjanike K. Hindrikuse, K. Sillaste, M. Saksatammega	30
	Loen suvel 2018	12
	Raamatukogutund Emmaste Põhikooli IV klassile	14

	Raamatukogu 100. aastapäeva juubeliüritus, lasteaialastele	6
	Raamatukogu 100. aastapäeva juubeliüritus, Emmaste Põhikooli I klassi õpilastele	14
Palade raamatukogu	27 erinevat sündmust	250
Suuremõisa raamatukogu	Raamatukogu tund	5
Käina rmtk	Muinasjututund. „Prints Linni ja tütarlaps Signe“.	15
	Kultuuripärandi aasta tähistamine. Rahvakalendri tähtpäevi. Küünlapäeva tegemised, meisterdamine 5 aastastele	18
	Kultuuripärandi aasta tähistamine. Rahvakalendri tähtpäevad talvel, vurri meisterdamine	21
	Ettelugemistund lastele – loeme ette 100 tundi EV100 sünnipäevaks. Tomusk, „Seiklused paralleelmaailmas“, IV klass	14
	Muinasjututund. Norra muinasjutud.	13
	Teematund 1. klassile. Rahvakalendri tähtpäevad, meisterdamine. Nukitsa konkursi tutvustamine.	16
	Ettelugemistund, loeme ette 100 tundi EV100 sünnipäevaks. 7.kl. Matvere, „Meri ja kuked“. Vestlusring, arutelu	17
	Ettelugemistund lastele EV100, A. Perviku raamatud, meisterdamine, 6. a	26
	Tegelustund kõige väiksematele, söimerühm 2-3. aastastele. Värvid – sini-must-valge. Rütmi-, liisusalmid.	10
	Ettelugemistund lastele – EV100. Tomusk, „Triinu ja tomatid“, Vilep, „Une-Mati uued udujutud“, meisterdamine, I klass.	16
	Ettelugemistund lastele – EV100. Saksatamm, „Hiir, kes oskas võõraid	24

	keeli“; Tungal, „Jänese poeg otsib sõpra“, meisterdamine, lasteaed.	
	Ettelugemistund lastele – EV100, Tomusk, „Nuustik“; Lunge, „Nupukas Nora“, viktoriin, III klass.	20
	Teematund lastele. „Eesti rahva ennemuistsed jutud“. Nukitsa konkursi raamatute tutvustamine. II klass.	15
	Teematund lastele, ettelugemine EV100, Illipe-Sootak, „Saada õps kuu peale“. Vestlusring minu jt põnevad juhtumised koolis.	13
	Koolivaheaeg raamatukogus 26.02 – 01.03.2018 (4. päeval), erinevad tegevused ja märkide meisterdamise töötuba.	29
	Emakeelepäev raamatukogus. Külalaste kooli õpilased, erinevad temaatilised tegevused.	11
	Emakeelepäev raamatukogus. Külalaste kool, erinevad temaatilised tegevused.	12
	Tervitame kevadet. Erinevad tegevused lasteaiarühmale.	15
	Väikelaps raamatukogus, beebiraamatud, rütmisalmid, liisusalmid jm.	8
	Muinasjututund. Vepsa muinasjutud, meisterdamine, mängimine.	10
	Muinasjututund. „Miks koerad haiguvad“. „Lindude kuningas“, meisterdamine.	11
	Kevadine koolivaheaeg raamatukogus 25.04 – 26.04.18. Filmi vaatamine, jutuveestmine, meisterdamine.	16
	Raamatu- ja muinasjututelk väikelastele raamatukogu hoovis. Erinevad tegevused väikelastele.	19

	Raamatu- ja muinasjututelk raamatukogu hoovis. Looma muinasjutud. Laps ise jutustab. Mängime, võistleme, mõistatame.	18
	Programmi „Lugemissuvi 2018“, tutvustamine klassidele, raamatute ülevaade, erinevatel päevadel	42
	„Lugemissuvi 2018“ lõpureis Tallinnasse. ELK, loodusmuuseum, Tallinna vanalinn jm.	30
	Legendid Hiiumaa vägimehest Leigrist, meisterdamine. Üritus toimus Hiiumaa kunsti- ja toidunädala raames.	24
	Hommikune jututund lastele. Hundi lood ja jutud rahvapärimeses. Mängimine, meisterdamine. Kultuuripärandi aasta raames.	19
	Teemapäev lastele „Vanasti ja ennevanasti“. Joonistame vanu kindakirju ja mustreid. Kultuuripärandi aasta raames.	21
	Jutuhommik väikelastele. „Kes on, kus on, mis on?“. Loomaraamatud.	12
	Tublide lugejate tunnustamine. Kokkuvõte „Lugemissuve“ programmist, viktoriin, võistlused, osavus- ja kiirusmängud, auhinnad, loosimised, puuviljalaud.	37
	Teematund lastele. Emakeel - eesti keel. Keelemängud, mõistatused, vanasõnad jm.	12
	Kohtumine kirjanikega. „Sõnarand 2018“. Piret Jaaks, Loone Ots.	17
	Ettelugemine hommikuhämaruses. Põhjamaade raamatukogunädala raames.	18

	Väikelaps raamatukogus. Erinevad tegevuse väikelastele.	10
	Muinasjututund. Põhjamaade kangelased ja draakonid. Põhjamaade raamatukogunädala raames.	11
	Hommikune jututuba Palade kooli algklassi õpilastele.	12
	Väikelaps raamatukogus. Ilusad talve- ja jõuluraamatud, mängud, käeline tegevus.	10
	Muinasjututund. Jõululugu, meisterdamine.	11
	Hommikune jututuba lasteaialastele. Kuidas kuusk maailma sai. Põnevad päkapikumängud, meisterdamine.	17
Lauka haruraamatukogu	Nukitsa konkurss I klassiga	3
	Nukitsa konkurss II klassiga	6
	Nukitsa konkurss I ja III klassiga	9
	Nukitsa konkurss V klassiga	4
	Nukitsa konkurss IV klassiga	3
	Nukitsa konkurss I ja III klassiga	7
	Nukitsa konkurss VI klassiga	7
	100 tundi ettelugemist, II ja IV klass	5
	100 tundi ettelugemist, VI klass	7
	100 tundi ettelugemist, I ja III klass	8
	Sõbrapäeva kaartide meisterdamine, I ja III klass	8
	100 tundi ettelugemist, V klass	4
	100 tundi ettelugemist, VI klass	8
	Emakeelepäeva tähistamine, V-IX klass	58

	Emakeelepäev algklassidega, I-IV klass	50
	Lasteraamatupäev – liisusalmid, I ja III klass	10
	Lasteraamatupäev „Väike on raamatus suur“, V ja IX klass	8
	Lasteraamatupäev „Väike on raamatus suur“, II ja IV klass	9
	Koolieelikud tutvumas raamatukoguga	5
	Suvelugemise väljakutse tutvustamine, I-V klass	24
	Majamäng, I-IX klass	46
	Raamatukoguga tutvumine, I klass	6
	Lugeda on huvitav, V klass	4
	„Raamatud meie ümber“, VII klass	8
	Leia raamatute autorid, IV klass	4
	Ilu – ja teabekirjandus, V klass	4
	Suvelugemise lõpuüritus	2
	Ettelugemise võistluse tutvustamine, IV klass	4
	Ettelugemise maakondlikuks võistluseks parima ettelugeja valimine; IV, VII, II klass	14
	Maakondlik ettelugemisvõistlus Hiiu Valla Raamatukogus, IV klass	1
	Kirjanik Lehte Hainsalu elu ja looming, II ja IV klass	11
	Kirjanik Lehte Hainsalu elu ja looming, I ja III klass	10
	Tuntud ja tundmatu, I klass	4

Kõrgessaare haruraamatukogu	Kuidas saime oma riigi – EV100	13
	18. sajandi söömis – ja joomiskultuur	19
	Eno Raud ja munadepüha	14
	Metsloomad, nende hääled ja jäljed	9
	Ühisõmblemine ja siidivärvidega värvimine	7
	„Pisike puu“ raamatu kinikimine	7
	Laps ja loodushoid	16
	Helkurite valmistamine	6
	Leib	10
	Helvi Jürissoni lasteluule	6
	Lood loomalastest	8
	Päkapiku lood	5
	Päkapikkude salaelu	9
Hiiu Valla Raamatukogu	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, III a klass	21
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, VI b klass	22
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, Va	19
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, Vb	14
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, IVa	15
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, IIIb	21
	Nukitsa konkurssi tutvustus ja hääletamine, IVb	16
	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“, IIIb	21

	Tutvumine raamatukoguga, Emmaste lasteaed	14
	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“, VII klass	24
	Grimmide elu ja looming. Viktoriin. IIIa	18
	Raamatu „Pisike puu“ tutvustus Kärdla lasteaias	34
	Raamatukogu tutvustus, Emmaste Põhikooli II klass	15
	Kadri Hinrikuse loomingu tutvustus, IVa	16
	Kadri Hinrikuse loomingu tutvustus, IVb	17
	Kertu Sillaste loomingu tutvustus, II klass	26
	Kohtumine Kadri Hinrikusega IVa ja IVb	44
	Kohtumine Markus Saksatammega, III a ja IIIb	51
	Kohtumine Kertu Sillastega, II klass	28
	Raamatu „Pisike puu“ tutvustus Palade lasteaias	19
	Raamatu „Pisike puu“ tutvustus Käina lasteaias	32
	Suvelugemise projekti tutvustus, Ib	19
	Suvelugemise projekti tutvustus, Ia	17
	Suvelugemise projekti tutvustus, IVb	15
	Suvelugemise projekti tutvustus, IIIa	21
	Suvelugemise projekti tutvustus, Vb	15
	Suvelugemise projekti tutvustus, IVa	17

	Suvelugemise projekti tutvustus, II klass	24
	Suvelugemise projekti tutvustus, Va	19
	Raamatukogu tutvustus, Emmaste Põhikooli V klass	15
	Suvejutud Palade lasteaias	16
	Raamatukogu tutvustus, Ia klass	18
	Raamatukogu kasutamine, uudiskirjanduse tutvustus, Iia klass	16
	Projekti „Suvelugemise väljakutse 2018“ lõpetamine	26
	Raamatukogu tutvustus Hiiu Valla Lasteaia Mõmmide rühmale	23
	Raamatukogu tutvustus Hiiu Valla Lasteaia Lepatriinude rühmale	14
	Vabariikliku ettelugemisvõistluse Hiumaa eelvoor	19
	Ajakirjanduse tutvustamine, VIb klass	20
	Viktoriin „Risto Räppar ja viimane hoiatus“ ja „Varastatud oranž jalgratas“ kohta, IIIa klass	18
	Eesti luuletajate tutvustus, VIb klass	17
	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“, VI b klass	12
	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“, IIIa klass	15
	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“ Suuremõisa Lasteaed-Põhikooli õpilastele, II-V klass	14
	Raamatukogu ajalugu, IVb klass	23
	Raamatukogu kasutamine, Riksweb ja ESTER, IVb klass	20

	Raamatukohvik „Sulg ja Silm“, Va klass	17
KOKKU:	169 sündmust	2479 osalejat

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Raamatukoguteeninduse koordineerimisel täitis Hiiu Valla Raamatukogu kõiki seaduses ettenähtud ülesandeid.

Jätkus teist aastat maakonnaülene ühiskomplekteerimine – süsteem toimib korralikult ja tõrgeteta. Toimib andmebaaside pidamine, statistilise aruandluse korraldus, tegevuste analüüsimine, teatmebibliograafilise töö korraldamine. Rahul ollakse erialase nõustamisega komplekteerimise ja muudes küsimustes.

2018. aasta lõpus korraldas Kultuuriministeerium Hiiu Valla Raamatukogule haldusjärelevalve, hindamaks maakonnaraamatukogu ülesannete täitmist. Haldusjärelevalve kokkuvõttest selgub, et tsentraliseeritud komplekteerimisega ollakse rahul, kuid toodi välja, et maakonnasiseseid täienduskoolitusi on varasematel aastatel olnud rohkem ning et soovitakse tihedamat suhtlust maakonnaraamatukogu ja rahvaraamatukogu vahel.

Maakonna raamatukogude aastaaruannetest selgub, et üldiselt hinnatakse koostööd väga heaks, kuid mureks on koolituste ja õppereiside osas info saamine, seda eelkõige maksumuse ning toimumiskuupäevade osas, mistõttu on mõned maakonna raamatukogutöötajad osadest koolitustest ja ühistest ettevõtmistest loobunud.

Toimunud koolitustega ollakse rahul, 2018. aastast toodi enim esile biblioteraapia ja e-kodaniku juhendaja koolitust.